

Sõnniku kogus ja keemiline koostis

Seakasvatuse konverents 2026

*16. ja 17. september
Roosta Puhkeküla*

Allan Kaasik, PhD

Eesti Maaülikool, Veterinaarmeditsiini ja loomakasvatuse instituut

Määruse „Eri tüüpi sõnniku toitaineesisalduse arvutuslikud väärtused, põllumajandusloomade loomühikuteks ümberarvutamise koefitsiendid ja sõnnikuhoidla mahu arvutamise metoodika“ täiendused.

Maaeluministri (praegu Regionaal- ja põllumajandusministri) määrus nr.73

Loomakasvatust (sigade ja kodulindude kasvatamine) käsitlevate käitamisreeglite ühtsed tingimused.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/75/EL rakenduseeskirjad (UCOL)

Sõnniku kogus (määrus 73)

Sõnnikuhoidla miinimummaht 8 kuu sõnnikukoguse säilitamiseks

Nuumsiga (eluskaal 30-116 kg)	Vedelsõnnik (k.a. ≤ 7,9 %)	Hoidla tüüp	Looma kohta	
			Kogus	Minimaalne sõnnikuhoidla 8 kuu maht
			t	m ³
		Katmata rõngasmahuti ¹	0,56	0,37
		(Telk)katusega rõngasmahuti	0,52	0,34

¹ Lisanduva sademetevee kogus!!!

Sõnniku keemilise koostise (lämmastik ja fosfor) standardväärtused

Väljaheidetega (roe ja uriin) eritatud üldlämmastik ja -fosfor

Loomarühm	N		P (P_2O_5)	
	määrus 73	UCOL (max)	määrus 73	UCOL (max) ¹
	kg/loomakoht/aasta			
põhikarja emis (koos põrsastega), kult	23,8	25,0	12,5	12,0
võõrdepõrsas (eluskaal 7,5-30 kg)	2,3	3,6	0,7	1,5
nuumsiga (eluskaal 30-116 kg)	11,0	12,0	3,7	4,5

¹ Dokumenteeritud ressursitõhusa söötmise strateegia osana söödaks kasutatud kaassaaduste (nt vadak) puhul või selleks, et järgida tunnustatud kvaliteedikavade kohustuslikke söödaspetsifikatsioone, võivad maksimaalväärtused olla kuni 20 % suuremad.

Andmete kasutajad Kes ja milleks?

- Seakasvatustevõtted ja sigalate (hoidlate) projekteerijad – **hoidlate maht, s.t sõnnik peab hoidlatesse ära mahtuma**
- Taimekasvatustevõtted – **sõnniku kogus ja keemiline koostis (toitainete sisaldus). Väetusplaanide koostamine**
- Järelvalve (Keskkonnaamet, inspektorid) – **sõnniku kogus ja keemiline koostis (toitainete sisaldus). Vastavus normatiividele**

Andmete kasutajad Kuidas?

- Standardväärtused määrusest 73 – **hoidla miinimummaht, sõnniku keemiline koostis**
- Arvutuslik – **hoidla miinimummaht, sõnniku kogus ja keemiline koostis lähtuvalt söötade keemilisest koostisest, söödaratsioonidest ja tehnoloogiast**
- Sõnniku keemiline koostis – sõnnikuproovi **laborianalüüs (toitainete sisaldus)**

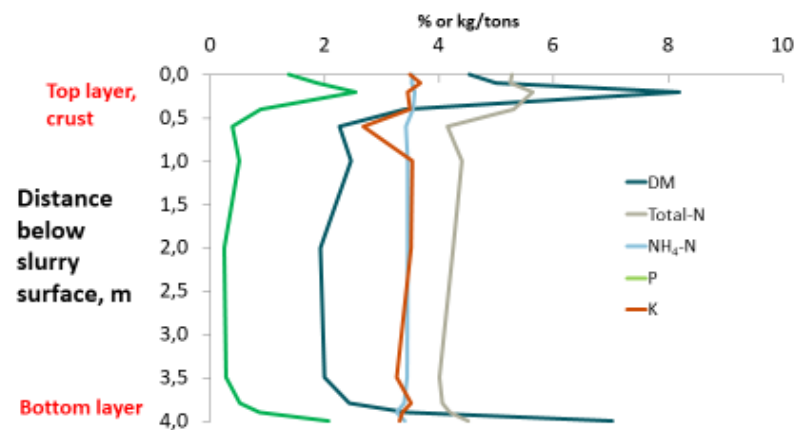
Sõnnikuproovi keemiline koostis

Mis mõjutab keskmise sõnnikuproovi keemilist koostist?

Sõnnikuhoidla ettevalmistamine proovide võtmiseks (segamise kestus, proovivõtmise ja segamise lõpetamise vaheline aeg, kui sügavalt üksikproov võetakse, milliseid seadmeid proovide võtmiseks kasutatakse, üksikproovide koguarv)

Kuidas proov on pakendatud (pakend), millist temperatuuri hoitakse kuni laborisse jõudmiseni, kui kiiresti proov laborisse jõuab.

Concentrations of nutrients in a un-mixed slurry tank

SEGES

Täna!

